

Føreren gjennomskuet humbugen i 1932.

Dokument 121 stiller eksilregjeringen i det rette lys.

Forræderiet belyses ved en rekke uttalelser fra kjente stortingsmenn.

Den 7. april 1932 holdt daværende forsvarsminister Vidkun Quisling sin oppsiktsvekkende tale i Stortinget. Det ble straks nedsatt en spesialkomité for å granske statsråd Quislings bevismateriale. Stortinget slo, med 2/3 flertall, fast at Quisling hadde ført bevis for at ledende menn i den norske arbeiderbevegelse drev landsforrædersk virksomhet, og at et helt nett av organisasjoner arbeidet for innførelse av det sovjet-russiske system i Norge og for Norges innlemmelse i Sovjet-Unionen. Stortinget henstilte til regjeringen å ha sin oppmerksomhet henvendt på denne alvorlige sak.

Blant de nesten 200 dokumenter som spesialkomitéen gransket, har dokument 121 fått en uhyggelig aktualitet, i lys av den avtale som Nygaardsvolds eksilregjering no har ingått med Sovjet-Russland. Det dreier seg om en skrivelse fra generalstabens etterretningskontor til Justisdepartementet, hvori bl. a. opplyses at kontoret «fra svensk kilde, som man har grunn til å tro er pålitelig», har mottatt meddelelse om at det skal være truffet

en hemmelig overenskomst mellom Det norske Arbeiderparti og Sovjet-Russland, bl. a. gående ut på at partiet er forpliktet til å utføre hvilken som helst ordre fra Moskva, uansett om spørsmålet gjelder norske eller utenlandske anliggender. I tilfelle av revolusjon, skal det i Nord-Norge dannes en rådsrepublikk, uavhengig av det øvrige Norge. Sovjet-Russland forplikter seg til finansielt, politisk og militært å understøtte den norske revolusjon.»

Våren 1935 overlot kongen regjeringsmakten til de folk som Stortingets f ertall i 1932 hadde stemplet som landsforrædere og høyforrædere. Hvilken skjebnesvanger realitet Quisling-sakens dokument 121 hadde, fikk det norske folk erfare da eksilregjeringen den 17. mai 1944 utleverte Norge til Sovjet-Russland.

Stortingsmann Fjalstad (høyre):

«Har det ikke av og til demret også for hans bitre motstandere at statsråd Quisling selv om han ikke etter deres mening er noen flink politiker, dog iallfall kan være en mann med en sterk sosial innstilling, og en våken sosial samvittighet? Det er iallfall gått meg således under gjennomgåelsen av de forskjellige dokumenter, ikke minst ved å lese den lange redegjørelse han kom med i anledning av beskyldningene mot ham. Jeg har fått inntrykk av at han er en mann som har sterke sosiale interesser og er sterkt sosialt innstilt, og jeg vil si at disse dokumenter, hans foredrag og skr-

kumenter av menneskelig interesse ut over det vanlige»
Se Stortingstidende 1932, s. 2573.

**Stortingsmann
Østbye-Deglum (bondepartiet):**

«Sjelden har vel en tale i Stortinget vakt større oppsikt enn statsråd Quislings tale den 7. april og sjelden er vel stortingsreferatene lest med mer interesse og en sak fulgt med større oppmerksomhet av landets samlede befolkning enn denne. Og hvorfor?

Jo, fordi det her var en mann som virkelig kunde si fra — som ikke var redd for å slå et slag for en sak som han var overbevist om hadde den aller største betydning for vårt folk. Han ropte et «Varsku her» som hørtes utover det ganske land — et rop som var på sin plass og som ikke kom noe for tidlig. Han varskudde om at vi måtte være oppmerksom på den fare som truet vårt samfunn fra de revolusjonære krefter, som arbeidet for ved vold og makt å ville omstyrte det bestående samfunn. Sjelden eller aldri er vel noe menneske blitt utsatt for en slik systematisk ondsvinn forfølgelse som statsråd Quisling er blitt — fra revolusjonært hold — fra en del av landets presse — først og fremst arbeiderpartiets og kommunistenes presse. Men også andre aviser har vært med på å forsøke å dolke ham ned. Vi

kjenner artiklene fra «Dagbladet», «Nidaros» og flere andre. Allerede straks statsråd Quisling trådte inn i bonde regjeringen begynte angrepene i den revolusjonære presse, og de har stadig gjentatt seg, sterkere og sterkere.

Angrepene var foranlediget ved at statsråd Quisling høsten 1930 ved en del artikler i «Tidens Tegn» og seinere ved sin bok «Russland og vi» søkte å klarlegge den russiske marxistiske politikk som den revolusjonære arbeiderledelse i Norge sluttet seg til, og påvise de uheldige følger som gjennomførelsen av den kommunistiske omstyrningspolitikk vilde få for vårt land.

Statsråd Quisling var en farlig mann for kommunismen fordi han kjente forholdene bedre enn noen annen. Derfor måtte han bekjempe.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2573 — 74.

**Stortingsmann
Peersen (venstre):**

«Med hensyn til herr Quislings forhold overfor Arbeiderpartiet, så oppfatter jeg ikke og har ikke oppfattet hans standpunkt derhen at han angriper arbeiderbevegelsen, men hans standpunkt er, at for så vidt som partiet hylder kommunistiske teser og metoder, så gjelder hans svar på de mange provokasjoner også på»
(Forts. siste side.)

F. F. " 10-6-44

■ Føreren gjennomskuet humbugen —

(Forts. fra side 1.)

Hvor vidt han har rett i dette og i sin fortolkning av Arbeiderpartiets program, vil jeg ikke innlatte meg på, det får bli en sak for herr Quisling. Det er jo noe som er klart, at enhver av oss vil motarbeide et parti som hylder den slags trossetninger og anbefaler den slags metoder.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2582—83.

**Stortingsmann
Myklebust (venstre):**

«Og eg meiner at alle som vil gå igjennom dokumenta nøgje vil vel då finna, når dei dømer upartisk um dette både når det gjeld den kommunistiske verdstrøsla og når det gjeld den kommunistiske rørsle her i landet at ein ikkje kann koma til noko anna resonnement enn det som komitéfleirtallet har lagt fram i tilrådinga si.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2603.

Stortingsmann Ameln (høyre):

«Da statsråd Quisling talte i trontaledebatten, tillot jeg meg etterpå, som eneste taler, å hilse med glede at der var en mann som hadde sine meningers mot og sa fra, og når man har hørt, man kan nesten si de uartikulerte skrik fra herrerne Monsen, Jenssen og Nygaardsvold, må man virkelig si at der må være noen ømme punkter som må være truffet. Jeg har inntrykk av at herr Quisling har trakkett på de herrers russiske likstørner, og så skriker de.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2611.

**Stortingsmann
Greve (Frisinnede venstre):**

«Denne sak har for øvrig brakt klarhet over nokså mange spørsmål som før har stått nokså dunkle. Jeg skal ikke berøre dem alle, men den har iallfall brakt klarhet over dette som står i forbindelse med Russland og Sovjet og Komintern og alle de navn som man bruker sådan i agitasjonen. Man er no blitt klar over — det har samtlige som har vært inne på disse ting, vært på det rene med — at disse ting som man ute i folket jonglerer med — som snart er det ene og snart det annet — er til syvende og sist en og samme institusjon. Jeg tror ikke det vil lykkes heretter å

**Stortingsmann
Joh. Ludw. Mowinckel
(venstre):**

«Jeg tror at herr Quisling er idealist, jeg føler det, sa jeg, at han er idealist, men jeg er ikke ganske sikker på at det er heldig for en norsk regjering i disse tider å være så idealistisk preget. Enhver som kjenner til hva herr Quisling har vært, og hva herr Quisling har gitt av menneskekjærlighet under sitt lange arbeid og opphold i Russland, kan ikke annet enn senke sin kårde for ham. Nansen nevnte ofte Quisling. Urbye har nevnt ham. Begge sier at det arbeid som herr Quisling medla i Nansens tjeneste og som hans medarbeider, det var i høy grad tjenlig til å fremme det enestående humanitære arbeid som den gang ble gjort.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2619.

**Stortingsmann
Grini (bondepartiet):**

«Derfor var det en sann tilfredsstillelse der borte i distriktet den gang regjering med forsvarsministeren Quisling i spissen sendte ikke bare politi, men også militær for å holde uro-stifterne i tømme. Stillingen mentes i distriktet å være meget kritisk, men det viste seg straks de militære avdelinger kom på stedet, at det virket på en tilfredsstillende måte. Derfor er vi svært takknemlige for hva som ble gjort fra regjeringens side i det tilfelle.»

Se Stortingstidende 1932 s. 2638.

**Stortingsmann
Garnes (venstre):**

«Fleirtalet i nemnda har — som flere talarar har gjort merksam på — slege fast at den tredje internasjonale — Komintern — må sjåast som ei framand makt. Det har slege fast at det kommunistiske parti med sine underavdelingar er ei underavdeling av denne framande makt, og soleis har gått i teneste hjå ei framand makt. Dette er nok for meg: mitt staup er fullt. Eg skal difor ikkje koma inn på fleire punkt, så freistande det kunde vera. Dette forklarer alle dei valdsverk frå den kanten som me har høyrte om gjennom fleire år: uppstyra ved våre vassdrag, på Menstad osv., overfalla på vårt ordenspoliti, dei skarpe skot mot statspolitet, og etter mitt skyn óg overfallet på forsvarsministeren. Det forklarer den systematiske underoppre-

ein røyndom. Eg segjer: stakkers all frilynd nasjonal norsk ungdom då! Statsråd Quisling har sagt um dessa folk dei tvo uhyggelege sanningsord: landsforrådarar, høgforrådarar. Spesiálnemnda har i utgreinga si sagt at dei går ut ifrå at regjeringa vil fylgja denne sak med merksemd. Eg vil få lov til å understreke denne utsegn frå fleirtalet.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2625.

**Stortingsmann
Moseid (bondepartiet):**

«Overfor insinuasjoner om statsråd Quisling som medlem av bonde-regjeringen, vil jeg uttale at jeg kjente herr Quisling da han tiltrådte som statsråd. Men etter at jeg no har lært ham å kjenne, føler jeg meg fullt forvisset om at statsråd Quisling i sjelden grad fortjener alle rett-skafne menneskers aktelse og tillit, både på grunn av hans karakteregenskaper og hans dyktighet.»

Se Stortingstidende 1932, s. 2631.

„Briff Folk“

10-6-1944